

Kafkas Üniversitesindeki Türk Soylu Öğrencilerin Sorunlarının Değerlendirilmesi (*)

Kürşad Çağrı BOZKIRLI (**)

Onur ER (***)

Faruk POLATCAN (****)

Öz: Bu araştırmanın amacı Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türk soylu öğrencilerin sorunlarının öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesidir. Nitel bir araştırma yöntemi olan durum çalışması şeklinde yürütülen bu çalışmada Türk soylu öğrencilerin Türkiye Türkçesinin dil özelliklerinden, temel dil becerilerinin kullanımından, eğitim öğretim sürecinden, ekonomik nedenlerden, üniversite dışı yaşamlarından ve kültürel nedenlerden kaynaklanan sorunlarının tespit edilebilmesi için araştırmacılarca oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Gönüllük esasına ve kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemine göre belirlenen çalışma grubundan elde edilen verilerin içerik analizi yöntemiyle analiz edildiği araştırmanın sonucunda Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türk soyluların Türkiye Türkçesinin dil özelliklerinden, temel dil becerilerinin kullanımından, eğitim öğretim sürecinden, ekonomik nedenlerden, üniversite dışı yaşamlarından ve kültürel nedenlerden kaynaklı çeşitli sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Soylulara Türkçe Öğretimi, Sorun, Nitel Araştırma.

The Assessment of the Problems of the Turkish-Origin Students at Kafkas University

Abstract: This study aims to assess the problems of the Turkish-origin students studying at Kafkas University in line with the opinions of the students. In this study which has been conducted in the form of a case study -a qualitative research method-, a semi-structured interview form created by the researchers has been used so as to determine the problems of the Turkish-origin students arising from the linguistic characteristics of Turkish, the use of basic language skills, the training and education process, economic reasons, their lives out of the university, and cultural reasons. In consequence of this study where the data obtained from a study group based on voluntariness and convenience sampling have been analyzed with the content analysis method, it has been found out that the Turkish-origin students studying at Kafkas University have various problems arising from the linguistic characteristics of Turkish, the use of basic language skills,

*) Bu çalışmada Kafkas Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenen 2017-EB-55 kodlu “Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sorunlarının İncelenmesi” isimli BAP projesi kapsamında elde edilen verilerden yararlanılmıştır.

**) Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı (e-posta: kursad36@gmail.com)

***) Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı (e-posta: onurer1827@gmail.com)

****) Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı (e-posta: farukpolatcan@gmail.com)

the training and education process, economic reasons, their lives out of the university, and cultural reasons.

Keywords: *Turkish Education of Turkish-Origin People, Problem, Qualitative Research.*

Makale Geliş Tarihi: 17.06.2018

Makale Kabul Tarihi: 20.02.2019

I. Giriş

UNESCO verilerine göre 2018 yılı itibarıyla dünya genelinde sayıları beş milyon üzerinde olan (UNESCO, 2018) uluslararası öğrencilerce yükseköğrenim için tercih edilen ülke ve üniversite konumunda olabilmek sadece bir prestij meselesi olmayıp aynı zamanda sosyoekonomik, kültürel ve siyasal gerekçelere dayanmaktadır (Demirhan, 2017; Yıldırım ve Köksal, 2017; Erişti, Polat ve Erdem, 2018). Genel anlamda bir ülkenin dar anlamda ise yükseköğretim kurumunun uluslararası öğrencilerce tercih ediliyor olması o ülke veya kurum açısından önemli bir ekonomik girdi sağlamanın yanında saygınlığı da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle yükseköğretim kurumları arasında ulusal ve uluslararası anlamda hem ciddi bir rekabet yaşanmakta hem de iletişim artmaktadır (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012; Arkalı Olcay, ve Nasır, 2016; Şimşek ve Bakır, 2016).

Yıllar içerisinde sayısında istikrarlı bir biçimde artış görülen uluslararası öğrencilere ev sahipliği yapma konusunda A.B.D., İngiltere, Kanada, Avustralya gibi ülkeler ilk sıralarda yer alırken (Choudaha ve Chang, 2012) Türkiye de yükseköğretimde uluslararası öğrencilerce tercih edilirliğinde artış görülen ülkelere biridir (İİE, 2018). 1983 yılında sadece 5.378 olan uluslararası öğrenci sayısı (Erişti, Polat ve Erdem, 2018) yıllar içinde SSCB'nin dağılması (Demirhan, 2017), Türkiye'nin uluslararası tanınırlığının artması, çeşitli eğitim projelerinin, burslarının ve değişim programlarının hayata geçirilmesi... gibi etkenlerle artarak yüz bini aşmış durumdadır (YÖK, 2017).

Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı uluslararası öğrencilerin önemli bir kısmını "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne" uzanan bir coğrafyayı tanımlayan "Türk Dünyası"nın çeşitli yerlerinden Türkiye'ye gelen Türk soylu öğrenciler oluşturmaktadır. Yükseköğretim Kurulu verilerine göre sadece Azerbaycan, Türkmenistan ve Kırgızistan'dan gelen öğrenci sayısı toplam öğrenci sayısının %25'ini oluşturmaktadır (YÖK, 2017). Bu sayının içerisinde Balkanlar ve Orta Doğu'dan gelen ve tıpkı zikredilen üç ülkeden gelen öğrenciler gibi ortak dil, tarih ve kültüre sahip olunan öğrenciler de katılırsa oranın büyüyeceği şüphesizdir.

Uluslararası öğrenci sayısındaki artışla birlikte Türkiye'de bu öğrencilerle ilgili çeşitli araştırmalar yapılmaya başlanmıştır. Çalışmaların öncelikle Türk soylu olan ya da olmayan uluslararası öğrencilere Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlara yoğunlaştığı görülmektedir (Açık, 2008; Candaş Karababa, 2009; Özyürek, 2009; Bölükbaş, 2011; Er, Biçer ve Bozkırlı, 2012; Sakallı, 2016; Ülper ve Çetinkaya, 2017; Karakoç Öztürk,

2018; Kaplan, 2018). Ancak Türkiye Türkçesini öğrenme sürecinde ve sürecin sonrasında yükseköğrenimlerine devam eden bu öğrencilerin Türkiye Türkçesini bilmeme dışında çeşitli sosyokültürel ve ekonomik problemlerle karşılaşacakları aşikârdır. Yapılan çeşitli araştırmalar da bu görüşü destekler niteliktedir (Allaberdiyev, 2007; Kılıçlar, Sarı ve Seçilmiş, 2012; Güleç ve İnce, 2013; Alyılmaz, Biçer ve Çoban, 2015; Enterieva, 2015; Özpinar, Yenmez ve Mandacı Şahin, 2017). Bu bağlamda Türkiye'ye yükseköğrenim görebilmek için gelen uluslararası öğrenci sayısındaki artışla birlikte yaşanabilecek problemlerin tespitine ve çözümüne dönük araştırmaların artması gerektiği; bu araştırmaların uluslararası öğrencilerin ihtiyaçlarının ve beklentilerinin karşılanabilmesine kaynaklık edeceği, Türkiye'nin hedeflediği uluslararası öğrenci sayılarına ulaşmasına yardımcı olacağı ve en önemlisi Türkiye ile Türk Dünyası arasındaki maddi ve manevi ilişkilerin güçlenmesine hizmet edeceği düşünülmektedir.

Türkiye'deki birçok üniversitede olduğu gibi Türkiye'nin Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan kapısı durumundaki Kars şehrinde bulunan Kafkas Üniversitesinde yükseköğrenim gören uluslararası öğrencilerin sayısında artış görülmektedir. 2018 yılında bu sayı 1783'e ulaşmıştır (www.kafkas.edu.tr). Yapılan literatür taramasında çoğunluğunu Türk soyluların oluşturduğu bu öğrencilerin sorunlarının tespitine dönük bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu amaçla Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türk soylu öğrencilerin sorunları öğrenci görüşleri doğrultusunda ele alınmaya çalışılacaktır. Bu kapsamda araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türk soylu öğrencilerin Türkçenin dil özelliklerinden kaynaklı sorunları nelerdir?
2. Türk soylu öğrencilerin temel dil becerilerinin kullanımı ile ilgili sorunları nelerdir?
3. Türk soylu öğrencilerin eğitim öğretim sürecindeki sorunları nelerdir?
4. Türk soylu öğrencilerin ekonomik sorunları nelerdir?
5. Türk soylu öğrencilerin üniversite dışı yaşamda karşılaştıkları sorunları nelerdir?
6. Türk soylu öğrencilerin kültürel sorunları nelerdir?

II.Yöntem

A.Araştırma Modeli

Kafkas üniversitesindeki Türk soylu öğrencilerin sorunlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılan ve nitel şekilde desenlenen bu araştırma bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması "araştırmacının gerçek yaşam güncel sınırlı bir sistem (bir durum) ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlanmış sistemler (durumlar) hakkında çoklu bilgi kaynakları (örneğin gözlemler, mülakatlar, görsel-işitsel materyaller ve dokümanlar ve raporlar) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı" (Creswell, 2015, s. 97) bir araştırma türüdür.

Araştırmada Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türk soylu uluslararası öğrencilerle görüşmeler yapılarak yaşadıkları sorunlara ilişkin derinlemesine bilgi toplanmıştır.

B.Çalışma Grubu

Araştırmada olasılık dışı (amaçlı) örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda daha az genellenebilir olmasına rağmen maliyet konusunda avantaj sağlaması ve araştırmalara hız ve kolaylık katması nedeniyle sıklıkla tercih edilen bu yöntemde araştırmacı yakın ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırma 2017-2018 öğretim yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 80 Türk soylu uluslararası öğrenci katılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrencilerin bazı kişisel özellikleri Tablo 1'deki gibidir:

Tablo 1. Çalışma grubunun kişisel özelliklerine ilişkin frekans dağılımı

Katılımcıların kişisel özellikleri	f
Cinsiyet	
Kadın	31
Erkek	49
Toplam	80
Ülke	
Türkmenistan	43
Azerbaycan	33
Özbekistan	1
Suriye	1
KKTC	1
Filistin	1
Toplam	80
Fakülte/Yüksekokul	
Fen Edebiyat Fakültesi	28
Eğitim Fakültesi	27
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	13
Sağlık Bilimleri Fakültesi	5
Güzel Sanatlar Fakültesi	1
Tıp Fakültesi	1
Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	4
Susuz Meslek Yüksekokulu	1
Toplam	80
Bölüm	
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	17
Kimya	9
Biyoloji	6
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	6

İngiliz Dili ve Edebiyatı	5
Sınıf Öğretmenliği	5
Fen Bilgisi Öğretmenliği	4
Hemşirelik	4
Uluslararası Ticaret ve Lojistik	4
İşletme	2
Matematik Öğretmenliği	2
Mütercim Tercümanlık	2
Rus Dili ve Edebiyatı	2
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	2
Anestezi	1
Arkeoloji	1
Çağdaş Türk Lehçeleri	1
Ebelik	1
Finans Bankacılık ve Sigortacılık	1
İktisat	1
İlk ve Acil Yardım	1
Müzik Bilimi	1
Tarih	1
Tıp	1
Toplam	80
Sınıf Düzeyi	
1. Sınıf	27
2. Sınıf	18
3. Sınıf	22
4. Sınıf	13
Toplam	80

C. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. “Görüşme, doğal bir iletişim ve bilgi toplama yolu olduğundan anlaşılmayan konularda açıklama, soru sorma ve tamamlama yapmaya olanak sağlamasının yanı sıra araştırma yapılan konuda daha çok ve ayrıntılı bilgilere ulaşılabilmesine de zemin hazırlar” (Kaptan, 1991, s. 149).

Yarı yapılandırılmış görüşme formu öncelikle taslak olarak hazırlanmış ve alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur. Bu kapsamda Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde görev yapan iki, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında görev yapan bir ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında görev yapan bir öğretim üyesinden uzman görüşü alınmış ve alınan dönütlerle yarı yapılandırılmış görüşme formuna nihai şekli verilmiştir.

D. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik

analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 227).

İçerik analizi sırasında kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik hesaplamasında Miles ve Huberman’ın (1994) “Güvenilirlik= Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)” formülü kullanılmış ve araştırmacılar arasındaki güvenilirliğin %89 olduğu belirlenmiştir. Sonucun %70’in üzerinde çıkması araştırmanın güvenilirliği için yeterlidir (Miles ve Huberman 1994).

Araştırmada katılan öğrencilerden toplanan veriler genel bir çerçeve içinde kodlanmıştır. Kodlar aralarındaki ilişkilere göre ortak temalara altında toplanmıştır. Yapılan kodlamalar ve ortaya çıkan temaların sunumunda ise tablolardan yararlanılmıştır.

Görüşme verilerinin raporlaştırılmasında görüşme yapılan kişilerin bakış açılarını yansıtmak için öğrencilerin cümlelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Öğrenci görüşlerinden alıntı yapılırken öğrenciler numaralandırılmış ve (Örneğin Ö1) şeklinde alıntının sonuna eklenmiştir.

III. Bulgular

Araştırmanın bulguları araştırma soruları doğrultusunda tablolar hâlinde sunulmuştur.

A. Türkçenin Dil Özelliklerinden Kaynaklı Sorunlar

Tablo 2. Türk Soylu Öğrencilerin Türkçenin Dil Özelliklerinden Kaynaklı Sorunları

Türkçenin dil özelliklerinden kaynaklı sorunlar	f
Alfabadeki harf farklılıkları (Ö1, Ö2, Ö3, Ö6, Ö7, Ö9, Ö12, Ö13, Ö17, Ö20, Ö23, Ö24, Ö28, Ö31, Ö43, Ö46, Ö56, Ö67, Ö69, Ö70, Ö72, Ö73)	22
Dil bilgisi farklılıkları (Ö2, Ö3, Ö14, Ö15, Ö18, Ö20, Ö34, Ö41, Ö44, Ö47, Ö49, Ö54, Ö59, Ö60, Ö66, Ö70, Ö74, Ö75)	18
Kelimelerin anlamlarını karıştırma (Ö12, Ö62, Ö68, Ö80)	4
Deyim ve atasözlerini anlayamama (Ö50, Ö69, Ö72)	3

Tablo 2’de görüldüğü gibi Türkçenin dil özelliklerinden kaynaklı sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden 22’si “Alfabadeki harf farklılıkları”ndan, 18’i “Dil bilgisi farklılıkları”ndan, dördü “Kelimelerin anlamlarını karıştırma”dan, üçü “Deyim ve atasözlerini anlayamama”dan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Şöyle söyleyeyim mesela Azerbaycan alfabesiyle Türkiye'nin alfabesinde biraz farklılıklar olduğu için mesela bazı harfler yok. Biz bu yani mesela 3-4 harf yok nerdeyse. Onlarda biraz zorluk yaşıyoruz. Yani sözlerde olsun, okumada, yazmada biraz zorluklar yaşıyoruz (Ö₁).

Alfabele sorun yaşamıyorum da çoktan beri Türkiye'de yaşadığım için fazla şeyim yok ama kelimelerinizde biraz karıştırıyorum. Mesela şiveleriniz falan ayrı oluyor. Anlamadığım kelimeler oluyor bazen onları şey yapıyorum olmazsa normalde yok anlıyorum (Ö₁₂).

En çok alfabe konusunda sıkıntı yaşıyorum (...) Bazen ses uyumlarından sıkıntı yaşıyorum. Dil bilgisi konusunda ise deyimlerden sıkıntı yaşıyorum gerçek mi mecaz mı söyleniyor tam olarak anlamıyorum (Ö₇₂).

B. Temel Dil Becerilerinin Kullanımı İle İlgili Sorunlar

Tablo 3. Türk Soylu Öğrencilerin Temel Dil Becerilerinin Kullanımıyla İlgili Sorunları

Dinlemeyle ilgili sorunlar	f	Konuşmayla ilgili sorunlar	f	Okumayla ilgili sorunlar	f	Yazmayla ilgili sorunlar	f
Bilinmeyen sözcükler (Ö ₅ , Ö ₁₃ , Ö ₂₄ , Ö ₂₅ , Ö ₃₀ , Ö ₄₁ , Ö ₄₅ , Ö ₄₈ , Ö ₅₀ , Ö ₅₇ , Ö ₇₀ , Ö ₇₄)	12	Bilinmeyen sözcükler (Ö ₅ , Ö ₁₃ , Ö ₁₅ , Ö ₄₁ , Ö ₆₄)	5	Bilinmeyen sözcükler (Ö ₅ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₂₄ , Ö ₂₆ , Ö ₃₃ , Ö ₆₃ , Ö ₇₆)	8	Harf farklılıkları (Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₃₀ , Ö ₆₄ , Ö ₆₇)	7
Hızlı konuşulanları anlayamama (Ö ₁₄ , Ö ₄₁ , Ö ₄₉)	3	Cümle kuramama (Ö ₁ , Ö ₁₃ , Ö ₄₁ , Ö ₇₃)	4	Okuduğunu anlamada zorlanma (Ö ₇ , Ö ₂₂ , Ö ₃₃ , Ö ₃₅ , Ö ₄₃ , Ö ₅₁ , Ö ₅₃)	7	Harfleri karıştırma (Ö ₂₈ , Ö ₂₉)	2
Atasözlerini anlayamama (Ö ₂₈)	1	Azerbaycan Türkçesi ile konuşma (Ö ₂₄ , Ö ₃₃)	2	Harf farklılıkları (Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₆₇)	4	Yazım yanlışları yapma (Ö ₂ , Ö ₆₉)	2
Deyimleri anlayamama (Ö ₁₃)	1	Mesajı iletememe (Ö ₉ , Ö ₄₇)	2	Hızlı okuyamama (Ö ₆ , Ö ₁₄ , Ö ₃₈ , Ö ₆₂)	4	Cümle kuramama (Ö ₄₁)	1
Terimleri anlayamama (Ö ₁)	1	Türkmence konuşma (Ö ₃₂)	1			Resmî evrak dolduramama (Ö ₂₈)	1
Uzun cümleleri	1						

anlayamama
(Ö₁₃)

Tablo 3'te görüldüğü gibi dinleme becerisinin kullanımından kaynaklı sorunları ifade eden Türk soylu öğrencilerden 12'si "Bilinmeyen sözcükler"den, üçü "Hızlı konuşulanları anlayamama"dan, biri "Atasözlerini anlayamama"dan, biri "Deyimleri anlayamama"dan, biri "Terimleri anlayamama"dan, biri "Uzun cümleleri anlayamama"dan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Dinlerken bazı kelimeleri anlamıyorum o yüzden biraz sıkıntı oluyor dinlememde (Ö₅).

Dinleme konusunda sorunlarım çok. Mesela bazı hocalarımız dersi hızlı anlatıyor, hızlı anlattığında ben anlamıyorum. Zaten yavaş anlattığında da ben anlamıyorum (Ö₁₄).

Normalde yok ama sizde bölgelere göre ağız özellikleri var bu yüzden bazen anlamak zor oluyor (Ö₅₇).

Konuşma becerisinin kullanımından kaynaklı sorunları ifade eden Türk soylu öğrencilerden beşi "Bilinmeyen sözcükler"den, dördü "Cümle kuramama"dan, ikisi "Azerbaycan Türkçesi ile konuşma"dan, biri "Mesajı iletememe"den, biri "Türkmence konuşma"dan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Konuşmada kendimi pek ifade edemiyorum bazen iletişim sıkıntısı yaşıyorum (Ö₄₁).

Konuşmada evet olmuştu çünkü kelime bilmediğimiz için bayağı zorlandık onda konuşmada (Ö₆₄).

Kendimizi ifade ederken cümle kurmada zorluk yaşıyoruz (Ö₇₃).

Okuma becerisinin kullanımından kaynaklı sorunları ifade eden Türk soylu öğrencilerden sekizi "Bilinmeyen sözcükler"den, yedisi "Okuduğunu anlamada zorlanma"dan, dördü "Harf farklılıkları"ndan, dördü "Hızlı okuyamama"dan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Okumada da hiç görmediğim ve anlamını bilmediğim kelimelerle karşılaştığımda sorun yaşıyorum (Ö₁₇).

Okuduğumu anlıyorum ancak bazı kelimeleri anlamakta sıkıntı yaşıyorum (Ö₅₃).

Okumada uzun kelimeleri anlamıyorum (Ö₆₂).

Yazma becerisinin kullanımından kaynaklı sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden yedisi “Harf farklılıkları”ndan, ikisi “Harfleri karıştırma”dan, ikisi “Yazım yanlışları yapma”dan, biri “Cümle kuramama”dan, biri “Resmî evrak dolduramama”dan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Yazmayla ilgili sorun yaşıyorum mesela “ğ” ile ilgili hoca yazdırırken sorun yaşıyorum “ğ” ile “g” karıştırıyorum (Ö₂₈).

Yazmada bazı harfler farklı olduğu için Azerbaycan dilinden farklı olduğu için misal “r” harfinin yazılışı bizimkinden Türkçeden Azerbaycan’dan farklı misal tersine yazma misal “r” bizde tersine yazılıyor tersine okunuyor mesela “z” gibi yazılıyor öyle okunuyor yazıda. O tür sorunlar yaşıyoruz mesela ben yazıyorum hocalar anlamıyor “h” harfi burada yok. Misal ben soy ismim Şeyhailiev burada Şeğaliyev diye okuyorlar. Öyle bir sorun var (Ö₃₀).

Yazmada cümle düzenlemede sıkıntı yaşıyorum (Ö₄₁).

C.Eğitim Öğretim Sürecinde Yaşanan Sorunlar

Tablo 4. Türk Soylu Öğrencilerin Eğitim Öğretim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar

Ders esnasında karşılaşılan sorunlar	f	Sınavlarda karşılaşılan sorunlar	f	Öğrenci işleriyle ilgili sorunlar	f	Öğretim elemanlarıyla ilgili sorunlar	f
Dersleri anlayamama (Ö ₉ , Ö ₁₁ , Ö ₁₄ , Ö ₂₁ , Ö ₂₆ , Ö ₂₈ , Ö ₃₁ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₄₀ , Ö ₄₆ , Ö ₄₇ , Ö ₅₀ , Ö ₅₉ , Ö ₆₁ , Ö ₆₂ , Ö ₆₉ , Ö ₇₀ , Ö ₇₁ , Ö ₇₃ , Ö ₇₄ , Ö ₇₆)	22	Okuduğunu anlayamama (Ö ₇ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₈ , Ö ₂₂ , Ö ₂₅ , Ö ₂₆ , Ö ₃₁ , Ö ₃₂ , Ö ₃₃ , Ö ₃₆ , Ö ₃₈ , Ö ₄₃ , Ö ₄₅ , Ö ₄₈ , Ö ₅₉ , Ö ₆₇ , Ö ₇₂ , Ö ₇₉)	21	Memurların ilgisizliği (Ö ₁₃ , Ö ₅₉)	2	Hızlı ders anlatımı (Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₁₂ , Ö ₁₄ , Ö ₁₆ , Ö ₂₂ , Ö ₃₉ , Ö ₄₄ , Ö ₄₉ , Ö ₅₅ , Ö ₅₆ , Ö ₅₉ , Ö ₆₀ , Ö ₆₃ , Ö ₆₉ , Ö ₇₂)	16
Derslere katılmama (Ö ₂ , Ö ₆ , Ö ₁₃ , Ö ₂₀ , Ö ₂₄ , Ö ₂₆ , Ö ₅₉ , Ö ₆₂ , Ö ₆₃ , Ö ₆₆ , Ö ₆₉)	11	Sürenin yetmemesi (Ö ₉ , Ö ₁₃ , Ö ₁₇ , Ö ₂₀ , Ö ₂₁ , Ö ₃₅ , Ö ₃₈ , Ö ₄₃ , Ö ₄₄ , Ö ₄₉ , Ö ₅₅ , Ö ₆₂ , Ö ₆₆ , Ö ₆₉ , Ö ₇₂)	15	Öğrenci kimlik kartı alamama (Ö ₁₅ , Ö ₃₇)	2	Etkili iletişim kuramama (Ö ₅ , Ö ₆₇)	2

Anlamı bilinmeyen kelimeler (Ö ₁ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₁₈ , Ö ₂₆ , Ö ₃₆ , Ö ₄₀ , Ö ₄₅ , Ö ₄₈ , Ö ₆₅)	10	Bilinmeyen kelimeler (Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₁₂ , Ö ₁₅ , Ö ₃₄ , Ö ₃₅ , Ö ₅₆ , Ö ₇₃)	10	Ders kaydı süresinin yeterli olmaması (Ö ₁)	1	Yabancı öğrencilere ön yargı (Ö ₂₄ , Ö ₅₅)	2
		Cümle kuramama (Ö ₆ , Ö ₁₃ , Ö ₂₄ , Ö ₅₈)	4	Yanlış bilgilendirilme (Ö ₅₈)	1	Öğretmenin hızlı yazdırması (Ö ₁₄)	1
		Yazım yanlışları yapma (Ö ₂ , Ö ₆₀)	2				
		Soruların uzunluğu (Ö ₁)	1				

Tablo 4’te görüldüğü gibi ders esnasında karşılaştıkları sorunlar olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden 22’si “Dersleri anlayamama”dan, 11’i “Derslere katılamama”dan, 10’u “Anlamı bilinmeyen kelimeler”den kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Dersleri anlamakta biraz zorlanıyorum mesela Türk arkadaşlarımın rahatlıkla anladığı tarih dersini ben derste anlayamadığım için tekrar çalışıyorum (Ö₉).

Derslere pek fazla katıldığımı söyleyemem. Daha çok dinleme tarafı oluyor. Çünkü söyleyeceğim kelimelerin anlamının farklı yerlere çekilebileceğini düşünüyorum. Ama dersi anlamada hocanın söylediklerini dinlediğim zaman anlıyorum ama kendim kalkıp bir şeyi ifade etme konusunda biraz daha geri plana çekiyorum kendimi (Ö₂₄).

Hocalar ders anlatırken kelimeleri anlamada zorlanıyorum (Ö₄₈).

Sınavlarda karşılaştıkları sorunlar olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden 21’i “Okuduğunu anlayamama”dan, 15’i “Sürenin yetmemesi”nden, 10’u “Bilinmeyen kelimeler”den, dördü “Cümle kuramama”dan, ikisi “Yazım yanlışları yapma”dan, biri “Soruların uzunluğu”ndan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Okumada mesela testlerde doğru mu yanlış mı diye onu da on kere okuyorum klasiklerde (Ö₇).

Bazen soruyu okuyoruz, anlamıyoruz bu sıkıntımız var (Ö₂₇).

Evet, bazen klasik sınavlarda bayağı cümle kurma zorlukları oluyor bizlerde hepimizde (Ö₅₈).

Öğrenci işleriyle ilgili sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden ikisi “Memurların ilgisizliği”nden, ikisi “Öğrenci kimlik kartı alamama”dan, biri “Ders kaydı süresinin yeterli olmaması”ndan, biri “Yanlış bilgilendirilme”den kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Evet yaşıyorum. Sürekli oyalayıp, beklettiriyorlar. Yardımcı olmuyorlar (Ö₁₃).

Öğrenci işleriyle öğrenci kartlarıyla ilgili bir sorun yaşadım. Her yıl sınıflar değiştirilmesi gerekirken değiştirilmiyor (Ö₃₇).

Bazen evet. Yanlış bilgilendirme yaptıkları için sorunlar çok bayağı yaşıyoruz (Ö₅₈).

Öğretim elemanlarıyla ilgi sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden 16’sı “Hızlı ders anlatımı”ndan, ikisi “Etkili iletişim kuramama”dan, ikisi “Yabancı öğrencilere ön yargı”dan, biri “Öğretmenin hızlı yazdırması”ndan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Hoca bir konuyu hızlı bir şekilde anlattığında diğer Türk arkadaşlarım gibi pek anlayamıyorum ister istemez sıkıntılar oluyor (Ö₂).

Mesela bazı hocalarımız dersi hızlı anlatıyor, hızlı anlattığında ben anlamıyorum. Zaten yavaş anlattığında da ben anlamıyorum (Ö₁₄).

Bir hoca benim kalbimi kırmıştı. O hoca bizi bütün Türkmenleri kötiledi. Bir Türkmen’in yaptığı iş için bütün Türkmenleri kötiledi. Dediği laf benim çok zoruma gitti. Bütün Türkmenleri üniversiteden attırmak lazım dedi. O sözü hiçbir zaman o hoca kullanamaz (Ö₅₅).

D.Ekonomik sorunlar

Tablo 5. Türk Soylu Öğrencilerin Yaşadıkları Ekonomik Sorunlar

Ekonomik sorunlar	f
Burs alamama (Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₆ , Ö ₁₂ , Ö ₂₀ , Ö ₂₄ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₃₆ , Ö ₃₈ , Ö ₄₀ , Ö ₄₁ , Ö ₄₆)	13
Ev kirası (Ö ₁₄ , Ö ₂₀ , Ö ₂₇ , Ö ₄₅ , Ö ₄₆ , Ö ₆₀ , Ö ₆₆ , Ö ₇₂ , Ö ₇₅ , Ö ₇₆)	10
Okul harcı (Ö ₂₀ , Ö ₂₄ , Ö ₃₆)	3
Kars'ta temel ihtiyaçların pahalılığı (Ö ₁ , Ö ₆₀)	2
Faturalar (Ö ₃₀ , Ö ₇₆)	2
Uçak bileti fiyatlarının yüksekliği (Ö ₃)	1
Okula ulaşım (Ö ₂₇)	1

Tablo 5’te görüldüğü gibi ekonomik sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden 13’ü “Burs alamama”dan, 10’u “Ev kirası”ndan, üçü “Okul harcı”ndan, ikisi “Kars’ta temel ihtiyaçların pahalılığı”ndan, ikisi “Faturalar”dan, biri “Uçak bileti

fiyatlarının yüksekliği”nden, biri “Okula ulaşım”dan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Ekonomik sorunlar yaşıyoruz. Azerbaycan’dan da burs almıyoruz. Türkiye’de de burs almıyoruz. Ailemden gelen parayla geçiniyorum. Kars’ta her şeyin pahalı olması beni maddi olarak zorluyor (Ö₃₃).

Yine soğuk meselesine değineceğim hava soğuk olduğu için fatura fazla geliyor. Burs da almıyoruz, ortalama ile alakalı olan bir şey de değil bu (Ö₆₆).

Buradaki yaşadıklarım yani ev, kira fatura öyle bir şeyler var yani (Ö₄₈).

E.Üniversite Dışı Yaşamda Karşılaşılan Sorunlar

Tablo 6. Türk Soylu Öğrencilerin Üniversite Dışı Yaşamda Karşılaştıkları Sorunlar

Şehirle ilgili sorunlar	f	Barınmayla ilgili sorunlar	f	Resmî kurumlarla ilgili sorunlar	f
İklim (Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₆ , Ö ₈ , Ö ₁₀ , Ö ₁₁ , Ö ₁₅ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₁₉ , Ö ₂₀ , Ö ₂₁ , Ö ₂₃ , Ö ₂₄ , Ö ₂₆ , Ö ₃₃ , Ö ₃₅ , Ö ₃₈ , Ö ₄₀ , Ö ₄₁ , Ö ₄₄ , Ö ₄₈ , Ö ₅₅ , Ö ₅₈ , Ö ₆₀ , Ö ₆₁ , Ö ₆₆ , Ö ₆₈ , Ö ₇₀ , Ö ₇₄ , Ö ₇₈)	33	Devlet yurdundan faydalanamama (Ö ₁ , Ö ₉ , Ö ₁₂ , Ö ₁₇ , Ö ₂₄ , Ö ₃₁ , Ö ₃₅ , Ö ₃₆ , Ö ₄₀ , Ö ₅₅ , Ö ₅₉ , Ö ₆₁ , Ö ₆₉)	13	Sosyal Güvenlik Kurumu (Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₃₀ , Ö ₃₆ , Ö ₄₇ , Ö ₇₄)	6
Ulaşım (Ö ₁ , Ö ₁₃ , Ö ₂₃ , Ö ₂₅ , Ö ₃₄ , Ö ₃₇ , Ö ₄₀ , Ö ₅₀ , Ö ₆₄ , Ö ₆₆ , Ö ₇₁)	11	Yabancı öğrencilere ev kiralanmaması (Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₁₇ , Ö ₂₇ , Ö ₃₀ , Ö ₃₄ , Ö ₃₇ , Ö ₆₂)	8	Bankalar (Ö ₂₆ , Ö ₆₉ , Ö ₇₃)	3
Altyapı (Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₂₆ , Ö ₄₈ , Ö ₆₂ , Ö ₆₇ , Ö ₆₈)	7			Hastane (Ö ₅₀ , Ö ₅₅ , Ö ₇₉)	3
Halkın olumsuz ön yargısı (Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₉ , Ö ₂₄ , Ö ₃₄)	5			Nüfus Müdürlüğü (Ö ₇ , Ö ₄₈)	2
Sosyal imkânların azlığı (Ö ₂ , Ö ₂₄ , Ö ₃₄ , Ö ₄₁)	4			Belediye (Ö ₂₇)	1
				Doğalgaz dağıtım şirketi (Ö ₂₇)	1

Elektrik dağıtım şirketi (Ö ₂₇)	1
Emniyet Müdürlüğü (Ö ₁)	1
Göç İdaresi (Ö ₅₀)	1

Tablo 6’da görüldüğü gibi şehirle ilgili sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden 33’ü “İklim”den, 11’i “Ulaşım”dan, yedisi “Altyapı”dan, beşi “Halkın olumsuz ön yargısı”ndan, dördü “Sosyal imkânların azlığı”ndan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden ikisinin görüşleri aşağıda verilmiştir:

Kars’ta da yani bir sıkıntı yaşamadım. Hava sıkıntısı mesela havanın soğukluğundan dolayı sıkıntı yaşadım. Yani bizim orası sıcak olduğu için soğuğa alışma biraz zor (Ö₅).

Hastane ve göç idaresiyle bazen sıkıntılarla karşılaşıyordum (Ö₅₀).

Barınmayla ilgili sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden 13’ü “Devlet yurdundan faydalanamama”dan, sekizi “Yabancı öğrencilere ev kiralanmaması”ndan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Burada devlet yurtlarına yabancı uyruklu öğrencileri kabul etmiyorlar, ilk geldiğim zamanlarda çok zorluk çektim en büyük sıkıntı (Ö₆₁).

Yabancı olduğumuz için pek fazla kimse ev vermiyor bize. Verenler de 700 liraya ev kiralyor. Bundan dolayı çok sıkıntı yaşıyoruz (Ö₆₂).

Mesela ben ilk geldiğimde yurda yazılmak istedim. Bir iki yurda gittim bana dediler: Namaz kılıyor musun? Hayır dedim. Bu durumda beni yurda alamayacaklarını söylediler. Devlet yurduna başvuru yaptım fakat bana yurt çıkmadı. Yurt başvurusu yapmışım ama çıkmamasının nedeni öğrenci kimlik kartımın çıkmamış olmasıymış. Şu an evde kalıyorum ve bundan memnun değilim yurda çıkmak istiyorum (Ö₅₈).

Resmî kurumlarla ilgili sorunları olduğunu ifade eden Türk soylu öğrencilerden altısı “Sosyal Güvenlik Kurumu”ndan, üçü “Bankalar”dan, üçü “Hastane”den, ikisi “Nüfus Müdürlüğü”nden, biri “Belediye”den, biri “Doğalgaz Dağıtım Şirketi”nden, biri “Elektrik Dağıtım Şirketi”nden, biri “Emniyet Müdürlüğü”nden, biri “Göç İdaresi”nden kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Burada bize sigorta veriyorlar. Verdikleri sigorta sadece özel hastaneler için geçerli fakat Kars’ta özel hastane yok (Ö₁₃).

Öğrenci işleriyle öğrenci kartlarıyla ilgili bir sorun yaşadım. Her yıl sınıflar değiştirilmesi gerekirken değiştirilmiyor (Ö₃₇).

Türkmenistan'dan gönderilen parayı çekmekte sıkıntı yaşıyoruz ama buradaki ortak bankamatikler kullanıyoruz ama onlar da bazen şeyimizi paramızı çekemiyoruz onunla. Hepsi ortak bankamatikler de nedense bazen kapatılıyor mu, sisteminde mi bir sıkıntı var (Ö₇₃)?

F.Kültürel Sorunlar

Tablo 7. Türk Soylu Öğrencilerin Yaşadığı Kültürel Sorunlar

Kültürel sorunlar	f
Yeme içme (Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₉ , Ö ₁₃ , Ö ₁₅ , Ö ₁₇ , Ö ₂₃ , Ö ₂₄ , Ö ₂₇ , Ö ₃₀ , Ö ₃₁ , Ö ₄₂ , Ö ₄₇ , Ö ₅₄ , Ö ₆₀ , Ö ₆₃ , Ö ₆₄ , Ö ₆₈ , Ö ₆₉ , Ö ₇₅ , Ö ₇₈ , Ö ₈₀)	24
Giyim tarzı (Ö ₂ , Ö ₁₄ , Ö ₂₀ , Ö ₂₄ , Ö ₃₄ , Ö ₄₆ , Ö ₄₇ , Ö ₆₉ , Ö ₇₃ , Ö ₇₄ , Ö ₇₇ , Ö ₇₉)	12
İnanç (Ö ₂ , Ö ₂₇)	2

Tablo 7'de görüldüğü gibi kültürel sorunları ifade eden Türk soylu öğrencilerden 24'ü "Yeme içme"den, 12'si "Giyim tarzı"ndan, 2'si "İnanç"tan kaynaklı sorunları olduğunu belirtmiştir. Türk soylu öğrencilerden üçünün görüşleri aşağıda verilmiştir:

Giyim ve yemekte karşılaşıyorum. Çünkü benim mesela arkadaşlarım evime geliyor onlara bir şeyler hazırlıyorum benim hazırlamış olduğum yemeklerle onların kendilerinin yaptığı yemekler arasında biraz fark oluyor. Bizim yemeklerimize taktığımız isimlerle buradakilerin koyduğu isimler biraz daha farklı oluyor. Giyim konusunda mesela buradakiler kalın kalın kışlık kışlık şeyler giyerken ben mesela yaşamış olduğum yerin iklimine alışmış olduğumdan dolayı biraz daha sizinkilere göre biraz daha ince biraz daha farklı biraz daha açık mesela olabilir (Ö₂₄).

Yaşadığım yerde yırtık kot ve tişört giyiniyordum burada giyindiğimde herkes farklı bakıyor. Bakışlarla dışlanıyoruz (Ö₃₄).

Mesela giyinme konusuna gelirsek eğer, biz memlekette böyle giyinmiyoruz. Şu an ben öğrenciyim. Bizde öğrenciler uzun elbiseler giyerler ve saçları da iki yandan örgülüdür. Başında başlık vardır. Buraya geldiğimde çok şaşırdım. Bizde öğretmenlerin giyinmesi gereken üniforma vardır onları giyerler. Evli olan bayanların başının kapalı olması gerekir bu zorunluluktur. Aynı şekilde tüm öğrenciler de bu şekilde giyinir. Ortaokul öğrencileri yeşil, lise öğrencileri mavi, üniversite öğrencileri ise kırmızı giyer. Yemek konusunda da alışamadıklarım oldu. Mesela çayınız bana çok acı geliyor. Ben memlekette gelince burada

içmek için kendi çayımı, yeşil çayımı getiriyorum. İlk geldiğimde yemekle ilgili çok sıkıntı çektim. Evde kendi yöremizin yemeklerini yapıp yiyordum. Ama zamanla alıştım artık sizin de yemeklerinizi yiyebiliyorum (Ö₆₉).

IV.Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada Kafkas Üniversitesindeki Türk soylu öğrencilerin sorunları öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Türk soylu öğrenciler Türkçe öğrenirken alfabedeki harf farklılıkları, dil kurallarındaki farklılıklar, kelimelerin anlamlarını karıştırma, deyim ve atasözlerini anlayamama nedenleriyle sorun yaşamaktadırlar. Özyürek de (2009) Latin alfabesinde birden çok harfle işaretlenen bazı seslerin Arap alfabesinde tek harfle işaretlenmesi ve bu seslerin telaffuzlarının farklı olması, Türkmen Türkçesinde soru ekinin olmaması vb. dil kurallarından kaynaklanan nedenlerle öğrencilerin sorunlar yaşadığını belirtmiştir.

Türk soylu öğrencilerin bilmedikleri sözcükler nedeniyle dinleme ve konuşma becerisinde sorun yaşadıkları anlaşılmaktadır. Araştırma sonuçlarıyla paralel olarak Açık (2008), Kaldırım ve Degeç (2017), Özyürek (2009) öğrencilerin sözcük bilgisindeki eksikliğin dinleme ve konuşma becerisini olumsuz etkilediğini vurgulamışlardır. Öğrencilerin bilinmeyen sözcükler nedeniyle okuduklarını anlamada zorluklar yaşadıkları belirlenmiştir. Demir (2014) anlaşılmayan okumanın okuma sayılamayacağını belirtmiştir. Bu nedenle okuma metinlerinin öğrenci düzeylerine göre seçilmesi gerekliliği önem taşımaktadır.

Türk soylu öğrencilerin harf farklılıkları nedeniyle yazım yanlışlıkları yaptıkları tespit edilmiştir. Yılmaz (2015) yazım hatalarına ilişkin yaptığı araştırmada yazım hatalarının temel nedeninin harf farklılığı olduğunu belirlemiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin resmî evraklardaki düzen farklılığı nedeniyle yazma becerisinin kullanımında sorun yaşadıkları anlaşılmıştır. Türk soylu öğrencilerin okuduklarını anlayamama, sürenin yetersiz olması, soruların uzunluğu, bilinmeyen sözcükler vb. nedenlerle sorun yaşadıkları görülmüştür. Bu ifadelerden sınavlardan kaynaklı sorun yaşanmadığı, sınavlar dışındaki sorunların sınavlarda da görüldüğü anlaşılmaktadır.

Alanda yeterli öğretim elemanı bulunmaması nedeniyle farklı alan mezunu öğretim elemanları Türkçe öğretimi görevi üstlenmektedirler. Bu nedenle öğretim elemanlarıyla öğrenciler arasında iletişim sorunları yaşanmaktadır. Mutlu ve Ayrancı (2017) alanda yeterli öğretim elemanı bulunmamasından dolayı sorunlar yaşandığını belirtmişlerdir.

Dünyanın farklı coğrafyalarından Türkiye'ye öğrenim görmeye gelen çok sayıda Türk soylu öğrenci bulunmaktadır. Farklı coğrafyalarda yaşamaları nedeniyle öğrenciler, kültürel açıdan birbirinden birçok açıdan farklılıklar taşımaktadırlar. Kafkas Üniversitesinde öğrenim gören Türk soylu öğrencilerin yeme içme, giyim tarzı ve inanıştaki farklılıklar nedeniyle kültürel sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Buna ek olarak Türk soylu öğrencilerin Kars'taki barınma sorunları, kötü iklim koşulları ve ulaşım sorunlarından da yakındıkları söylenebilir.

Bu sonuçlar ışığında şu önerilerde bulunulabilir:

- Türkiye Türkçesi öğrenen Türk soylu öğrencilerin alfabe farklılıklarından kaynaklanan sorunlar yaşamamaları için sınıflar oluşturulurken alfabe değişkeni de göz önünde bulundurulabilir.
- Resmî evraklar yıllarca gözden geçirilmeden çoğaltılarak kullanılabilir. Yabancı öğrenciler için kullanılacak formlar alandaki öğretim elemanları tarafından gözden geçirildikten sonra kullanılabilir.

Kaynaklar

- Açık, F. (2008). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*, KKTC, 1-11.
- Allaberdiyev, P. (2007). *Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye’ye yükseköğrenim görmeye gelen öğrencilerin uyum düzeylerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alyılmaz, S., Biçer, N. ve Çoban, İ. (2015). “Atatürk Üniversitesinde Öğrenim Gören Kırgız Öğrencilerin Türkçe ve Türkiye’ye Yönelik Görüşleri”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(1), 328-338.
- Arkalı Olcay, G. ve Nasır, V. A. (2016). “Yükseköğretimde Uluslararasılaşma: En Çok Öğrenci Alan Ülkeler ve Türkiye Perspektifinden 1999-2013 Yıllarına Bakış”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(3), 288-297.
- Biçer, N., Çoban, İ. ve Bakır, S. (2014). “Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar: Atatürk Üniversitesi Örneği”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 125-135.
- Bölükbaş, F. (2011). “Arap Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi”. *Turkish Studies*, 6(3), 1357-1367.
- Candaş Karababa, Z. C. (2009). “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Ve Karşılaşılan Sorunlar”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 265-277.
- Coudaha, R. & Chang, L. (2012). Trends in International Student Mobility. *World Education News & Reviews*, <http://wenr.wes.org/2012/02/wenr-february-2012-trends-in-international-student-mobility>.
- Creswell, J. W. (2015). Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni (çev. ed. Bütün, M. ve Demir, S. B.). (2. baskı). Ankara: Siyasal.
- Demir, Ş. (2014). “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi: Yöntemler, Uygulamalar, Öğrenme ve Öğretmede Karşılaşılan Bazı Sorunlar”. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 3(7), 144-158.

- Demirhan, K. (2017). "Ulusal Alanyazında Uluslararası Öğrenciler ve Uluslararası Öğrencileri Siyasal Açından Düşünmek". *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICMEB17 Özel Sayısı, 547-562.
- Enterieva, M. (2015). Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye Yükseköğrenim Amacıyla Gelen Öğrencilerin Akademik ve Sosyal Beklentilerinin Karşılama Düzeyi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, K. Ç. (2012). "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi". *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(2), 51-69.
- Erişti, B., Polat, M. ve Erdem, C. (2018). "Yükseköğretimde Uluslararasılaşma: Uluslararası Öğrencilerin Bulunduğu Sınıflarda Ders Veren Öğretim Elemanlarının Öğretim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri". *Journal of History Culture and Art Research*, 7(2), 352-375. doi:http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v7i2.1539.
- Güleç, İ. ve İnce, B. (2013). "Türkçe Öğrenen Yabancıların Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Algıları Üzerine Bir Araştırma". *Sakarya University Journal of Education*, 3(3), 95-106.
- IIE (2018). "IIE Center for Academic Mobility Research and Impact. Trends in Global Student Mobility". *A World on the Move*, 2, <https://www.iie.org/Research-and-Insights/Publications/A-World-on-the-Move>.
- Kaldırım, A. ve Degeç, H. (2017). "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Dinleme Esnasında Karşılaştıkları Sorunlar". *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 19-36.
- Kaplan, T. (2018). "Yabancı Öğrencilerin Türkçeye İlişkin Görüşleri: Gaziantep Üniversitesi Örneği". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(55), 622-627.
- Kaptan, S. (1991). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikler*. Ankara: Tekışık.
- Karakoç Öztürk, B. (2018). "Evaluation of the Grammar Teaching Process By Using The Methods Used in Turkish Language Teaching as a Foreign Language: A Case Study". *Universal Journal of Educational Research*, 6(2), 278-288.
- Kılıçlar, A., Sarı, Y. ve Seçilmiş, C. (2012). "The Effects of the Problems Faced By Students From The Turkish World on Their Academic Success: The Case of Tourism Students". *Bilig*, 61, 157-172.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.

- Mutlu, H. H. ve Ayrancı, B. B. (2017). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Geçmişten Günümüze Süregelen Problemler”. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 3(2), 66-74.
- Özoğlu, M., Gür, B. S. ve Coşkun, İ. (2012). *Küresel Eğilimler Işığında Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler*. Ankara: SETA.
- Özpinar, İ., Aydoğan Yenmez, A. ve Mandacı Şahin, S. (2017). “Türk Soylu Yabancı Uruklu Öğrencilerin Sorunları ve Çözüm Önerileri”. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(27), 662-679.
- Özyürek, R. (2009). “Türk Devlet ve Topluluklarından Türkiye Üniversitelerine Gelen Türk Soylu Yabancı Uruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenimlerinde Karşılaştıkları Sorunlar”. *Turkish Studies*, 4(3), 1819-1862.
- Sakallı, E. (2016). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Türk Soylu Öğrencilerle Türk Soylu Olmayan Öğrencilere Durum Eklerinin Öğretilmesi Meselesi”. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 101-108.
- Şimşek, B. ve Bakır, S. (2016). “Uluslararası Öğrenci Hareketliliği Ve Atatürk Üniversitesinin Uluslararasılaşma Süreci”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 55, 509-542.
- UNESCO (2018). Institute for Statistics (UIS). [http:// data.uis.unesco.org](http://data.uis.unesco.org).
- Ülper, H. ve Çetinkaya, G. (2017). “Türk Soylu Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar”. *IV. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu Bildiri Kitabı*, C 3, 361-368.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, E. ve Köksal, H. (2017). “Yabancı Uruklu Üniversite Öğrencilerinin Gözüyle Türkiye”. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(3), 297-323.
- Yılmaz, F. (2015). “Tokat GOÜ Tömer’de Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazım Alanında Yaptıkları Hatalar”. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(1), 130-147.
- YÖK (2017). “Yükseköğretimde uluslararasılaşma strateji belgesi 2018-2022”. <http://www.yok.gov.tr/web/guest/yuksekogretimde-uluslararasilasma-strateji-belgesi-2018-2022>.